

Βούλα Δασκαλοπούλου

«Μάσκες, της ζωής και της τέχνης»

ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Γράφει η: **Αννίτα Πατσουράκη**

Ιστορικός Τέχνης, Υπηρεσία Ανθρώπινου Δυναμικού

Η Βούλα Δασκαλοπούλου είδε το φως του κόσμου στην Άμφισσα. Έχοντας παρακολουθήσει σπουδές κεραμικής και αγγειοπλαστικής στη Σχολή του Δήμου Αθηναίων ανήκει στην Πανελλήνια Ένωση Κεραμιστών-Αγγειοπλαστών και στην Εικαστική Ομάδα Art Studio Est.

Επαγγελματικά συνεργάζεται στα Εκπαιδευτικά Προγράμματα Πηλοπλαστικής που διοργανώνονται σε Μουσεία, σε δημόσια και ιδιωτικά σχολεία, καθώς και σε Κοινωνική Ιδρύματα επιδεικνύοντας συνέπεια, έντονη δράση, ιδιαίτερο ζήλο και αμέριστη προσφορά. Παράλληλα ασχολείται με τη ζωγραφική σκηνικών σε θεατρικά έργα καθώς και με την κατασκευή γλυπτών και κοσμημάτων.

«Ξωτικό»

Η συμμετοχή της σε ομαδικές εκθέσεις και η παρουσία της σε ατομικές, κατά πλειοψηφία σε χώρους της ευρύτερης περιοχής του τόπου καταγωγής της, δηλώνουν την αγάπη της σ' αυτόν και τονίζουν την πηγή έμπνευσής της από τη γενέτειρα γη.

Ο παραδοσιακός οικισμός της Χάρμαινας, όπου η καλλιτέχνη διατηρεί το εργαστήριό της, την τροφοδότησε πνευματικά και υλικά για τη δημιουργία της εικαστικής σειράς «Μάσκες».

Οι «Μάσκες» της Βούλας Δασκαλοπούλου αποτελούν μέσο έκφρασης και δείγμα απόδοσης τιμής, στο πλαίσιο καθιέρωσης ενός θεσμού, σε συνεργασία με το «Μαγικό Θέατρο».

Το θέμα βασίστηκε στη λαϊκή παράδοση και πηγάζει από την αναβίωση ενός τοπικού μύθου. Κατά τη διάρκεια της Αποκριάς, το «στοιχειό» προστατεύει τους «ταμπάκηδες», τους βυρσοδέψες που εργάζονται στην περιοχή μέχρι και σήμερα.

Η μάσκα υπήρξε ανέκαθεν ένα δυναμικό καλλιτεχνικό είδος, φορτισμένο με ποικίλες ιδιότητες εξαγνιστικές, θεραπευτικές, προστατευτικές.

Κάθε φορά που ο άνθρωπος απειλείται από το «κακό», το οποίο δε θα μπορούσε να εξουσιάζει με φυσικά μέσα καλεί σε δραστική βοήθεια τα «καλά πνεύματα».

Η μάσκα χρησιμοποιήθηκε από διάφορους πολιτισμούς και κοινωνίες. Κυρίως στις χώρες της Αφρικής υπήρξε διαμεσολαβητής εξαγνισμού, όπου ο μασκοφόρος συγκλονισμένος από την πίστη του μεταμορφώνεται από τη δύναμή της. Άλλοτε η διακόσμησή της συνοδεύει θρησκευτικές τελετές, μεταφέρει μηνύματα από το υπερπέραν ή επικαλείται δεήσεις για γονιμότητα ή για βροχή. Στην Αρχαία Ελλάδα, οι μάσκες χρησιμοποιήθηκαν για θεατρικές παραστάσεις ή για εκφοβισμό των παιδιών διατηρώντας συχνά δαιμονικά στοιχεία. Στη Βενετία, η μάσκα καθιερώθηκε από τις κυρίες της αριστοκρατίας σαν ερωτικό παιχνίδι παραπλάνη-

σης και καθιερώθηκε στο καρναβάλι σαν μέσο διασκέδασης, απόκρυψης ή αποκάλυψης διαφορετικών προσωπικοτήτων.

Η Βούλα Δασκαλοπούλου με γνώση και ευαισθησία αποτυπώνει τα κουρασμένα από τη σκληρή δουλειά πρόσωπα των βυρσοδεψών της Χάρμαινας, που αγόγγιστα και με πρωτόγονα μέσα δου-

«Αέρινο»

λεύουν το δέρμα των ζώων.

Το τοπίο σκληρό και αφιλόξενο, γεμάτο από τις μυρωδιές της ποτισμένης γης από τα ζώα, μοναχικό και σιωπηλό, μας δίνει την αίσθηση του εφήμερου, της εγκατάλειψης, της σήψης. Αυτή η ίδια γη της Χάρμαινας ξεβράζει και γεννά υλικά που κουβαλούν αυτές τις αισθήσεις. Παλιά και ανακυκλωμένα, παραπεταμένα, φθαρμένα, εγκαταλελειμμένα, με ίχνη της αρχικής τους χρήσης ή ιδιότητας, με αποτυπώματα της ανθρώπινης ιδιοκτησίας τους, ενώνονται με φαντασία και μεταβάλλονται εκφραστικά από τη δημιουργό τους, με ενώσεις πηλού και δέρματος, βασικό υλικό των βυρσοδεψών στερεώνονται σε κορμούς δέντρων ή γίνονται δημιουργίες από ρίζες δέντρων, διακοσμούνται με λουλούδια ανθισμένης αμυγδαλιάς, εμπλουτίζονται από υδάτινα στοιχεία και μυρωδιές της θάλασσας από τις όχθες του Κάλιου και της Λίμνης του Μόρνου.

Με κυρίαρχα τα γαιώδη του πηλού και πορφύρο χρωστήρα, τα ξέψυχα αντικείμενα συναρμολογούνται και μετεμψυχώνονται διοχετεύοντας δύναμη και πνευματικότητα στον κάτοχό της.

Οι Χαρμενιώτικες φυσιογνωμίες μετατρέπονται σε «μάσκες», σε καθαρτήριες φιγούρες εξαγνισμού και απαλλαγής συναισθηματικής φόρτισης. Τα είδωλά τους αναμειγμένα με διονυσιακά στοιχεία αποδίδονται με τρισδιάστατες εικαστικές υφές και αντικατοπτρίζουν τις εσωτερικές δυνάμεις που κυριεύουν τη Χαρμενιώτικη γη και τους μύστες της. *

«Ανθισμένο τοπίο»

